

Υπόθεση C-66/20

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

24 Ιανουαρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο:

Procura della Repubblica di Trento (Εισαγγελία του Trento, Ιταλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

15 Ιανουαρίου 2020

Διαδικασία επικύρωσης ευρωπαϊκής εντολής έρευνας κατά:

XK

Procura Distrettuale della Repubblica

Tribunale Ordinario di Trento

(Εισαγγελία της περιφέρειας του Πρωτοδικείου Trento, Ιταλία)

[παραλειπόμενα] ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

- άρθρο 267 ΣΛΕΕ, άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας -

Η εισαγγελική αρχή

[παραλειπόμενα] υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ και του άρθρου 94 του Κανονισμού Διαδικασίας:

Η διαφορά της κύριας δίκης:

Στις 14 Νοεμβρίου 2019, περιήλθε στην Procura della Repubblica di Trento (Εισαγγελία του Trento) η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας που εκδόθηκε την ίδια ημέρα από τη Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (Υπηρεσία φορολογικών υποθέσεων και φορολογικών ερευνών του Münster, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο εξής: Finanzamt ή Finanzamt Münster), με την οποία διατάχθηκε η διενέργεια έρευνας στα εμπορικά καταστήματα του XK, στο πλαίσιο έρευνας για φοροδιαφυγή σε σχέση με τον

φόρο εισοδήματος δυνάμει των άρθρων 369 και 3790 του γερμανικού φορολογικού κώδικα. Η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας είχε υπογραφεί από τον [παραλείπόμενα] γενικό διευθυντή της Finanzamt. Στην ευρωπαϊκή εντολή έρευνας δεν είχε συμπληρωθεί η ενότητα L, ήτοι το πεδίο το οποίο η δικαστική αρχή πρέπει να συμπληρώσει για την επικύρωση της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας που εκδόθηκε από διοικητική αρχή (παράρτημα αριθ.1).

Στις 20 Δεκεμβρίου 2019, η Procura della Repubblica di Trento (Εισαγγελία του Trento) απέστειλε στη Finanzamt Münster απόδειξη παραλαβής της εντολής έρευνας (παράρτημα 2) συνοδευόμενη από έγγραφο με το οποίο ζητούσε τη διαβίβαση αντιγράφου της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας το οποίο να φέρει επικύρωση στην ενότητα L από δικαστική αρχή, επισημαίνοντας ότι η Finanzamt είναι διοικητική αρχή και ότι οι διοικητικές αρχές δεν μπορούν να εκδίδουν ευρωπαϊκές εντολές έρευνας χωρίς επικύρωση δικαστικής αρχής (παράρτημα αριθ. 3).

Στις 8 Ιανουαρίου 2020, η Finanzamt Münster απέστειλε στην Procura della Repubblica di Trento (Εισαγγελία του Trento) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο οποίο ανέφερε ότι η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας δεν χρειαζόταν να επικυρωθεί από δικαστική αρχή, καθόσον, σύμφωνα με το άρθρο 399, παράγραφος 1, του γερμανικού φορολογικού κώδικα, η Finanzamt ασκεί καθήκοντα εισαγγελέα στις διαδικασίες σχετικά με [σελίδα 2 του πρωτοτύπου] φορολογικά αδικήματα και πρέπει να θεωρηθεί ως δικαστική αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 της Οδηγίας (παράρτημα αριθ. 4).

Το ιταλικό δίκαιο

Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 108/17, που δημοσιεύθηκε στην GURI αριθ. 162 της 13ης Ιουλίου 2017, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διατάξεις για τη μεταφορά της οδηγίας 2014/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις» ορίζει ότι «Η εισαγγελική αρχή του δικαστηρίου της πρωτεύουσας της δικαστικής περιφέρειας στην οποία πρέπει να λάβουν χώρα οι ζητούμενες πράξεις προβαίνει, με αιτιολογημένη διάταξη, στην αναγνώριση της εντολής έρευνας εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την παραλαβή της ή, εάν είναι διαφορετική, εντός της προθεσμίας που ορίζεται από την αρχή έκδοσης και, εν πάση περιπτώσει, εντός εξήντα ημερών το αργότερο».

Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 108/17 προσθέτει ότι «Όταν η αρχή έκδοσης ζητεί την εκτέλεση της πράξης από δικαστή ή όταν η πράξη η οποία ζητείται πρέπει, σύμφωνα με το ιταλικό δίκαιο, να εκτελεστεί από δικαστή, η εισαγγελική αρχή αναγνωρίζει την εντολή έρευνας και ζητεί την εκτέλεση από τον αρμόδιο για την προκαταρκτική έρευνα δικαστή».

Το άρθρο 10 του νομοθετικού διατάγματος 108/17, με τίτλο «Λόγοι άρνησης και επιστροφής», προβλέπει στην παράγραφο 3 ότι «Η εντολή έρευνας που εκδίδεται

από μη δικαστική αρχή ή η οποία δεν έχει επικυρωθεί από δικαστική αρχή επιστρέφεται στην αρχή έκδοσης».

Το γερμανικό δίκαιο

Στις 14 Μαρτίου 2017, η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε την ακόλουθη δήλωση σχετικά με τις ευρωπαϊκές εντολές έρευνας οι οποίες εκδίδονται από γερμανικές διοικητικές αρχές: «Σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο γ', της Οδηγίας, οι αιτήσεις οι οποίες έχουν υποβληθεί από γερμανικές διοικητικές αρχές πρέπει κατ' αρχήν να επικυρώνονται από τον εισαγγελέα του περιφερειακού δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου είναι εγκατεστημένη η διοικητική αρχή. Εντούτοις, τα ομόσπονδα κράτη (Länder) έχουν τη δυνατότητα να αναθέσουν την εξουσία επικύρωσης σε δικαστήριο (Gericht) ή να ρυθμίσουν διαφορετικά το ζήτημα του κατά τρόπο αρμόδιου για θέματα επικύρωσης εισαγγελία. Οι αιτήσεις που έχουν υποβληθεί από γερμανικές φορολογικές αρχές οι οποίες έχουν την εξουσία να διεξάγουν ανεξάρτητες ποινικές έρευνες [σελίδα 3 του πρωτοτύπου] σύμφωνα με το άρθρο 386, παράγραφος 2, του φορολογικού κώδικα δεν χρειάζονται επικύρωση από δικαστική αρχή ή από δικαστήριο. Σε αυτήν την περίπτωση, οι φορολογικές αρχές ασκούν τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του εισαγγελέα σύμφωνα με το άρθρο 399, παράγραφος 1, του φορολογικού κώδικα σε συνδυασμό με το άρθρο 77, παράγραφος 1, [του] IRG (νόμου περί διεθνούς δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις) και ενεργούν ως δικαστικές αρχές κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο γ', της Οδηγίας».

Το ευρωπαϊκό δίκαιο

Στις 3 Απριλίου 2014 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο εξέδωσαν την Οδηγία 2014/41/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις.

Το άρθρο 1 της Οδηγίας ορίζει την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας ως «δικαστική απόφαση την οποία εκδίδει ή επικυρώνει δικαστική αρχή κράτους μέλους ("κράτος έκδοσης") με σκοπό την εκτέλεση ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων ερευνητικών μέτρων σε άλλο κράτος μέλος ("κράτος εκτέλεσης") για τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων βάσει της παρούσας οδηγίας».

Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ορίζεται ως «αρχή έκδοσης»:

i) δικαστής, δικαστήριο, ανακριτής ή εισαγγελέας με αρμοδιότητα στη συγκεκριμένη υπόθεση, ή

ii) κάθε άλλη αρμόδια αρχή ορισθείσα από το κράτος έκδοσης η οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση ενεργεί ως ανακριτική αρχή σε ποινικές διαδικασίες, αρμοδία να διατάσσει τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Επιπλέον, προτού διαβιβαστεί στην αρχή εκτέλεσης, η ΕΕΕ επικυρώνεται, αφού εξεταστεί αν τηρεί τις προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας για την έκδοση ΕΕΕ, ιδίως αυτές του άρθρου 6 παράγραφος 1 αυτής, από δικαστή, ανακριτή ή εισαγγελέα στο κράτος

έκδοσης. Αν η ΕΕΕ έχει επικυρωθεί από δικαστική αρχή, η αρχή αυτή μπορεί επίσης να θεωρηθεί αρχή έκδοσης για τους σκοπούς της διαβίβασης της ΕΕΕ.

Το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Οδηγίας προβλέπει ότι «Όταν ΕΕΕ παραλαμβάνεται από αρχή εκτέλεσης και δεν έχει εκδοθεί ή επικυρωθεί από δικαστική αρχή, κατά το άρθρο 2 στοιχείο γ) η αρχή εκτέλεσης επιστρέφει την ΕΕΕ στο κράτος έκδοσης».

[σελίδα 4 του πρωτοτύπου]

Λόγοι της προδικαστικής παραπομπής

Στο πλαίσιο της οδηγίας 2014/41/ΕΕ η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας πρέπει υποχρεωτικά να είναι δικαστική απόφαση. Συγκεκριμένα, το άρθρο 2 της Οδηγίας προβλέπει ότι η αρχή έκδοσης πρέπει να είναι δικαστική αρχή ή ότι μπορεί να είναι και διοικητική αρχή, υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι η εντολή επικυρώνεται στη συνέχεια από δικαστική αρχή.

Ο λόγος για τον οποίο η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας πρέπει υποχρεωτικά να είναι δικαστική απόφαση που έχει εκδοθεί από δικαστή ή εισαγγελέα («δικαστής, δικαστήριο, ανακριτής ή εισαγγελέας», κατά το γράμμα του άρθρου 2), διευκρινίστηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Νοεμβρίου 2016, στην υπόθεση C-453/16PPU (ECLI:EU:C:2016:860), σχετικά με το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως.

Με την απόφαση αυτή το Δικαστήριο, πράγματι, διευκρίνισε κατ' αρχάς ότι «εφόσον η εισαγγελική αρχή αποτελεί αρχή που καλείται να μετάσχει στην απονομή της ποινικής δικαιοσύνης σε κράτος μέλος (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Ιουνίου 2016, *Kossowski*, C-486/14, EU:2016:483, σκέψη 39), η απόφαση μιας τέτοιας αρχής πρέπει να θεωρείται δικαστική απόφαση, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως-πλαisiού».

Με την ίδια αυτή απόφαση το Δικαστήριο προσέθεσε, στη συνέχεια, ότι «η επικύρωση του εθνικού εντάλματος συλλήψεως από την εισαγγελική αρχή παρέχει στη δικαστική αρχή εκτέλεσης την εγγύηση ότι το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως βασίζεται σε απόφαση η οποία υποβλήθηκε σε δικαστικό έλεγχο. Μια τέτοια επικύρωση δικαιολογεί, ως εκ τούτου, τον υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, για τον οποίο έγινε λόγος με την προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως. Προκύπτει από τα ανωτέρω ότι απόφαση εισαγγελικής αρχής, όπως αυτή της κύριας δίκης, εμπίπτει στην κατ' άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως πλαisiού έννοια της "δικαστικής αποφάσεως"».

Επομένως, το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί, όσον αφορά το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως, ότι ο υψηλός βαθμός εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών βασίζεται στο γεγονός ότι το μέτρο έχει υποβληθεί σε επικύρωση από δικαστική αρχή.

[σελίδα 5 του πρωτοτύπου]

Η Finanzamt Münster, η οποία είναι διοικητική αρχή, υποστηρίζει ότι έχει τη δυνατότητα να αποστείλει ευρωπαϊκή εντολή έρευνας, υπογεγραμμένη από τον διοικητικό διευθυντή της, χωρίς να έχει επικυρωθεί από εισαγγελική αρχή, δεδομένου ότι αυτή εξουσιοδοτείται από κανόνα του εσωτερικού δικαίου της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, στο μέτρο που το άρθρο 399, παράγραφος 1, του γερμανικού φορολογικού κώδικα προβλέπει ότι οι φορολογικές αρχές ασκούν τα δικαιώματα και τα καθήκοντα του εισαγγελέα.

Η Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται να συμπεριζείται αυτήν την ερμηνεία, δεδομένου ότι στις 14 Μαρτίου 2017 κοινοποίησε δήλωση στην οποία διευκρινίζει ότι οι φορολογικές αρχές, ασκώντας τις εξουσίες της εισαγγελικής αρχής, πρέπει να θεωρούνται ως «δικαστική αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο γ', της Οδηγίας».

Το ερώτημα που τίθεται στο Δικαστήριο στο πλαίσιο της παρούσας αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως είναι εάν το άρθρο 2 της Οδηγίας, το οποίο απαιτεί η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας να συνίσταται πάντοτε σε δικαστική απόφαση (εξαρχής ή κατόπιν επικύρωσης), επιτρέπει σε κράτος μέλος να απαλλάσσει από την επικύρωση εκ μέρους δικαστικής αρχής την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας που εκδίδεται από διοικητική αρχή, χαρακτηρίζοντας αυτήν ως «δικαστική αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 της Οδηγίας».

Το Δικαστήριο έχει ήδη εξετάσει, σε σχέση με το ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως, το ζήτημα της ελευθερίας των κρατών μελών όσον αφορά τον ορισμό της «δικαστικής αρχής» κατά την έννοια του ευρωπαϊκού δικαίου.

Συγκεκριμένα, με την απόφαση της 27ης Μαΐου 2019 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-508/18 και C-82/19PPU (ECLI:EU:C:2019:456), το Δικαστήριο έκρινε ότι «*μολονότι, σύμφωνα με την αρχή της δικονομικής αυτοτέλειας, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν, βάσει του εθνικού δικαίου τους, τη "δικαστική αρχή" η οποία είναι αρμόδια για την έκδοση ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, το νόημα και το εύρος της έννοιας αυτής δεν μπορούν να επαφίενται στην κρίση εκάστου κράτους μέλους (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Νοεμβρίου 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, σκέψεις 30 και 31, καθώς και της 10ης Νοεμβρίου 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, σκέψεις 31 και 32) Η εν λόγω έννοια πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και ομοιόμορφο σε ολόκληρη την Ένωση, λαμβανομένων υπόψη, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τόσο του γράμματος του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584 όσο και του πλαisiού στο [σελίδα 6 του πρωτοτύπου] οποίο εντάσσεται το άρθρο αυτό, καθώς και του σκοπού τον οποίο επιδιώκει η εν λόγω απόφαση-πλαisiού (πρβλ. αποφάσεις της 10ης Νοεμβρίου 2016, Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, σκέψη 32, και της 10ης Νοεμβρίου 2016, Kovalkovas, C-477/16PPU, EU:C:2016:861, σκέψη 33)».*

Με την ίδια αυτή απόφαση το Δικαστήριο καθόρισε επιπλέον τα ουσιώδη χαρακτηριστικά που απαιτούνται προκειμένου ένα κρατικό όργανο να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «δικαστική αρχή», επισημαίνοντας ότι «η "δικαστική αρχή έκδοσης" του εντάλματος κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584 πρέπει να είναι σε θέση να ασκεί αντικειμενικώς το καθήκον αυτό, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ενοχοποιητικά και τα απαλλακτικά στοιχεία και χωρίς να είναι εκτεθειμένη στον κίνδυνο να υπόκειται η εξουσία της λήψεως αποφάσεων σε εξωτερικές εντολές ή οδηγίες, ιδίως εκ μέρους της εκτελεστικής εξουσίας, ούτως ώστε να μην υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η απόφαση εκδόσεως του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως είναι δική της απόφαση και όχι, εν τέλει, απόφαση της εκτελεστικής εξουσίας (πρβλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2016, *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, σκέψη 42)» και προσέθεσε, επίσης, ότι «η δικαστική αρχή εκδόσεως πρέπει να είναι σε θέση να εξασφαλίσει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως τη διαβεβαίωση ότι, λαμβανομένων υπόψη των εγγυήσεων που παρέχει η έννομη τάξη του κράτους μέλους εκδόσεως, ενεργεί ανεξάρτητα κατά την άσκηση των καθηκόντων της που είναι συμφυή με την έκδοση του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως. Η ανεξαρτησία αυτή επιβάλλει την ύπαρξη καταστατικών και θεσμικών κανόνων που να διασφαλίζουν ότι η δικαστική αρχή εκδόσεως του εντάλματος δεν είναι εκτεθειμένη, στο πλαίσιο λήψεως αποφάσεως περί εκδόσεως ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως, σε οποιοδήποτε κίνδυνο να υπόκειται, μεταξύ άλλων, σε οδηγία της εκτελεστικής εξουσίας σε συγκεκριμένη υπόθεση».

Συμπερασματικά, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως:

- η έννοια της δικαστικής αρχής είναι ενιαία σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν μπορεί να εξαρτάται από τους εσωτερικούς κανόνες εκάστου κράτους μέλους,
- προκειμένου ένα κρατικό όργανο να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «δικαστική αρχή» κατά το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτείται να έχει ως ουσιώδες χαρακτηριστικό του το να μην είναι εκτεθειμένο στον κίνδυνο να υπόκειται η εξουσία του λήψεως αποφάσεων σε εξωτερικές εντολές ή οδηγίες, ιδίως εκ μέρους της εκτελεστικής εξουσίας.

Τα συμπεράσματα αυτά, τα οποία διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εντάλματος συλλήψεως (απόφαση-πλαίσιο 2002/584/GAI), μπορούν να εφαρμοσθούν και στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής [σελίδα 7 του πρωτοτύπου] εντολής έρευνας (Οδηγία 2004/41/ΕΕ), δεδομένου ότι αυτή, καίτοι δεν έχει επιπτώσεις στην προσωπική ελευθερία, συνιστά εντούτοις ιδιαίτερα παρεμβατικό μέτρο, δεδομένου ότι με βάση ευρωπαϊκή εντολή έρευνας μπορούν να διαταχθούν, μεταξύ άλλων, έρευνες ή και παρακολουθήσεις τηλεπικοινωνιών.

Δεδομένου ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2019 στην υπόθεση C-324/17 (ECLI:EU:C:2019:892), επιβεβαίωσε ότι «από το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2014/41 προκύπτει ότι η έκδοση ευρωπαϊκής εντολής

έρευνας προϋποθέτει τη συμπλήρωση και υπογραφή του εντύπου που περιλαμβάνεται στο παράρτημα Α της οδηγίας αυτής καθώς και την πιστοποίηση της ακρίβειας και τη βεβαίωση της ορθότητας του περιεχομένου του» και δεδομένου ότι, εν προκειμένω, δεν έχει συμπληρωθεί το τμήμα L (επικύρωση από δικαστική αρχή) της εντολής έρευνας, διατάσσεται η αναστολή της διαδικασίας, προκειμένου να ζητηθεί από το Δικαστήριο να διευκρινίσει εάν το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σημείο ii) της Οδηγίας 2014/41/ΕΕ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος να απαλλάσσει διοικητική αρχή από την υποχρέωση να ζητήσει την επικύρωση από δικαστική αρχή της εντολής έρευνας.

Εξουσία της εισαγγελικής αρχής προς υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο

Η εισαγγελική αρχή τελεί εν γνώσει του ότι, κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να υποβληθεί μόνον από «δικαστήριο κράτους μέλους».

Με την απόφαση της 30ης Ιουνίου 1966, στην υπόθεση 61/65 (ECLI:EU:C:1966:39), το Δικαστήριο όρισε τις προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται για τον χαρακτηρισμό οργάνου ως δικαστηρίου κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ: α) ίδρυση του οργάνου με νόμο, ήτοι αυτό να έχει συσταθεί με βάση πηγή δικαίου και όχι συμφωνία μεταξύ των μερών, β) ο μόνιμος χαρακτήρας του, ήτοι η άσκηση καθηκόντων σε τακτική βάση και όχι περιστασιακά, γ) ο δεσμευτικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας του, ο οποίος συνεπάγεται τον αποκλεισμό εναλλακτικών ενδίκων βοηθημάτων, δ) η εκ μέρους του οργάνου αυτού εφαρμογή κανόνων δικαίου, ε) ο σεβασμός της αρχής της κατ' αντιμωλία διαδικασίας, στ) η ανεξαρτησία και η αμεροληψία του οργάνου έναντι των διαδίκων.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη θέση της εισαγγελικής αρχής στην ιταλική έννομη τάξη το Δικαστήριο έκρινε ότι αυτή δεν είχε εξουσία να υποβάλει αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, με την απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-74/95 και C-129/95 (ECLI:EU:C:1996:491).

Στην ως άνω υπόθεση, ωστόσο, επρόκειτο για ζήτημα το οποίο υπέβαλε η εισαγγελική αρχή στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας κινηθείσας ενώπιον της εν λόγω αρχής και το οποίο η ίδια αυτή αρχή θα αποφάσιζε εάν [σελίδα 8 του πρωτοτύπου] θα έθετε υπόψη του δικαστή. Σε αυτό το πλαίσιο, το Δικαστήριο έκρινε ότι η εισαγγελική αρχή δεν είχε εξουσία να υποβάλλει ερώτημα υπό την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι σε μια τέτοια διαδικασία αυτή είχε ως αποστολή «όχι να επιλύσει μια διαφορά με πλήρη ανεξαρτησία γνώμης αλλά να την εισαγάγει, ενδεχομένως, στο αρμόδιο δικαστήριο».

Αυτή η συλλογιστική δεν μπορεί να εφαρμοσθεί εν προκειμένω, καθόσον η ιταλική εισαγγελική αρχή δεν μετέχει στην ποινική διαδικασία που κινήθηκε στη Γερμανία ενώπιον της Finanzamt Münster, δεν θα μπορεί να ασκήσει ποινική δίωξη στην Ιταλία για τα ίδια πραγματικά περιστατικά και δεν έχει τη δυνατότητα

να υποβάλει στην κρίση του δικαστή την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας που εξέδωσε η Finanzamt Münster, δεδομένου ότι, κατά το ιταλικό δίκαιο (άρθρο 4 του νομοθετικού διατάγματος 108/17), η εξουσία αναγνώρισεως της εντολής έρευνας και εκτελέσεώς της στην Ιταλία ή μη αναγνώρισεώς της ανήκει στην εισαγγελική αρχή και όχι στον δικαστή.

Στην προκειμένη περίπτωση, πράγματι, σύμφωνα με το ιταλικό δικονομικό δίκαιο (άρθρο 247 του κώδικα ποινικής δικονομίας), το ζητούμενο μέτρο (μια έρευνα) δεν χρειάζεται να εκτελεστεί από τον δικαστή, αλλά εμπίπτει στην αρμοδιότητα της εισαγγελικής αρχής. Επομένως, βάσει των διατάξεων των άρθρων 4 και 5 του νομοθετικού διατάγματος 108/17, η αρχή η οποία είναι αρμόδια για την αναγνώριση ή μη της εντολής έρευνας είναι η εισαγγελική αρχή. Τα δικαστήρια δεν συμμετέχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο στη διαδικασία αναγνώρισης.

Επομένως, στο πλαίσιο της παθητικής διαδικασίας αναγνώρισης της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας, σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας και τα άρθρα 4 και 10 του νομοθετικού διατάγματος 108/17, η εισαγγελική αρχή είναι το όργανο το οποίο έχει το καθήκον «να επιλύσει μια διαφορά με πλήρη ανεξαρτησία γνώμης» και ως εκ τούτου το όργανο του κράτους μέλους που μπορεί να υποβάλει αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 267ΣΛΕΕ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΟ ΑΚΟΛΟΥΘΟ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ:

έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σημείο ii) της Οδηγίας 2014/41/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Απριλίου 2014 περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις, καθόσον αυτό ορίζει ότι ως αρχή έκδοσης μπορεί να θεωρηθεί και «κάθε άλλη αρμόδια αρχή [σελίδα 9 του πρωτοτύπου] ορισθείσα από το κράτος έκδοσης η οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση ενεργεί ως ανακριτική αρχή σε ποινικές διαδικασίες, αρμοδία να διατάσσει τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο», διευκρινίζοντας, ωστόσο, σε αυτήν την περίπτωση, ότι «προτού διαβιβαστεί στην αρχή εκτέλεσης, η ευρωπαϊκή εντολή έρευνας επικυρώνεται, αφού εξεταστεί αν τηρεί τις προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας για την έκδοση ΕΕΕ, ιδίως αυτές του άρθρου 6 παράγραφος 1 αυτής, από δικαστή, δικαστήριο, ανακριτή ή εισαγγελέα στο κράτος έκδοσης», την έννοια ότι επιτρέπει σε κράτος μέλος να απαλλάσσει διοικητική αρχή από την υποχρέωση να ζητήσει την επικύρωση της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας, χαρακτηρίζοντας την αρχή αυτή ως «δικαστική αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 της Οδηγίας»;

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΩΣ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

[παραλειπόμενα] ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: 1. Ευρωπαϊκή εντολή έρευνας της 14/11/2019, 2. Απόδειξη παραλαβής, 3. Επιστολή με αίτημα παροχής διευκρινήσεων της 20/12/2019, 4 Επιστολή απάντησης στις ζητηθείσες διευκρινήσεις της 8/1/2020.

Trento, 15 Ιανουαρίου 2020

[παραλειπόμενα]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ